

Raadsvoorstel

Aan de raad van de gemeente Sliedrecht

Zaaknummer: 2020-0085417	Sliedrecht, dinsdag 15 september 2020
Portefeuillehouder: Ton Spek	Fatale termijn: In Drechtstedenverband is afgesteld dat besluitvorming in colleges plaatsvindt in de week van 7 juli en in de gemeenteraden in september 2020.
Afdoening motie en/of toezegging: Is hiermee een motie afgedaan? Nee Is hiermee een toezegging afgedaan? Nee	

Onderwerp

Besluit Concept-RES Drechtsteden

Beslispunten

1. Bijgaande reactie vaststellen als input voor de op te stellen RES 1.0.

Samenvatting

De concept-RES Drechtsteden geeft regionaal invulling aan de opwekking van hernieuwbare energie en duurzame warmte als bijdrage aan de landelijke doelstellingen uit het Klimaatakkoord. De concept-RES wordt uitgewerkt in een definitieve RES 1.0 (juli 2021).

Samengevat doet de concept-RES Drechtsteden een 'bod' van 0,66 Petajoule (PJ) voor de opwekking van duurzame elektriciteit uit zonne-energie in 2030. Alle 30 RES regio's tezamen hebben als opgave van opwekking van 126 PJ (35 TWh) duurzame elektriciteit in 2030. Daarnaast is het bod van de concept-RES om 12.000 woningequivalenten (van de 120.000 in Drechtsteden) aardgasvrij te maken in 2030 door aansluiting op een warmtenet. Landelijk is het doel 1,5 miljoen aardgasvrije woningen in 2030.

De komende tijd wordt onderzocht of hogere ambities mogelijk zijn. Daarvoor wordt onderzocht of in de zone rond de A15 opwekking van duurzame energie mogelijk is.

Inleiding

De concept-RES is een verdere uitwerking van de in 2017 vastgestelde [Energistrategie Drechtsteden](#) en heeft als ondertitel 'Uitwerking energiebronnen en infrastructuur 2030'. In de concept-RES

beschrijven we als regio Drechtsteden wat onze bijdrage is aan de landelijke opgave om in 2030 in totaal 35 Terawattuur (TWh) duurzame elektriciteit op land op te wekken én 1,5 miljoen woningen aardgasvrij te maken. Uiterlijk 1 oktober 2020 dienen alle 30 RES regio's hun 'bod' aan te leveren bij het Nationaal Programma RES. De raad zal gevraagd worden een besluit te nemen over de definitieve RES 1.0 uiterlijk 1 juli 2021.

Beoogd effect

Op basis van deze concept RES doen wij een bod van 0,66 PJ (PetaJoule) ten behoeve van de nationale opgave van 126 PJ aan duurzame elektriciteit op land in 2030. Dit bod bestaat uit maximale inzet zon op dak (0,42 PJ), maximale inzet op zon in restructies (0,16 PJ) en de overige reeds gerealiseerde en geplande grootschalige projecten (0,08 PJ). Daarnaast willen wij 12.000 woningequivalenten aardgasvrij maken door middel van aansluiting op een warmtenet. Landelijk doel is 1,5 miljoen woningequivalenten aardgasvrij in 2030.

Het komende jaar werken wij toe naar de RES 1.0 en verkennen wij, als onderdeel van onze ambitie, in drie globale zoekgebieden of wij ons bod met 0,84 PJ kunnen vergroten om te komen tot een totaal bod van 1,5 PJ. Met onze ambitie en de bijbehorende verkenning zorgen we ook voor tijd en ruimte om kansen en consequenties in de zoekgebieden in goed kaart te brengen alvorens daar besluitvorming (vanuit het Rijk) op gevraagd wordt.

Wij hebben daarnaast de ambitie om voor 2030 in totaal 25.000 woningequivalenten aan te sluiten op een warmtenet om deze aardgasvrij te maken.

Argumenten

1. De concept RES is een uitwerking van het Klimaatakkoord en de Energiestrategie Drechtsteden

Sliedrecht is onderdeel van de RES regio Drechtsteden, die net als de 29 andere RES regio's voor 1 oktober 2020 door middel van een 'bod' aangeeft hoeveel duurzame elektriciteit opgewekt kan worden in de regio en hoeveel woningen aardgasvrij kunnen worden. We wijzen nu nog geen concrete locaties aan voor het opwekken van duurzame elektriciteit of het aardgasvrij maken van woningen. Het komende jaar werken wij de strategie nader uit en geven wij uitvoering aan verdiepende studies, waarin lokale afwegingen door middel van participatietrajecten nadrukkelijk worden meegenomen.

2. Aanpak is eerlijk en realistisch

Onze regio is de kleinste energieregio van het land en bovendien een behoorlijk verstedelijkt gebied. Dit betekent dat er ten opzichte van grotere en minder verstedelijkte energieregio's minder ruimte is voor grootschalige opwek van elektriciteit. Tegelijk willen wij wel onze verantwoordelijkheid nemen door (binnen onze mogelijkheden) een eerlijk en realistisch deel van de landelijke opgave op ons te nemen. Eerlijk betekent in dit geval dat wij een bod doen dat gelijk is aan de landelijke opgave naar rato van onze grondoppervlakte (0,66 PJ) én dat wij verkennen of wij dit bod kunnen verhogen naar een omvang naar rato van ongeveer ons energieverbruik (1,5 PJ). Realistisch betekent o.a. dat wij hierbij nadrukkelijk oog hebben voor onze (beperkte) open landschappen en de unieke (historische) eigenschappen van ons gebied, kijken naar andere opgaven waarvoor wij staan (bijv. woningbouw) én oog hebben voor de economische haalbaarheid van de transitie (haalbaar en betaalbaar).

3. We zetten fors in op de opwek van elektriciteit op daken

Voor onze verstedelijkte regio is het niet meer dan logisch om fors in te zetten op de opwek van elektriciteit op daken. Zonnepanelen op daken van woningen, bedrijven, kantoren en maatschappelijke instellingen kunnen binnen onze regio cumulatief leiden tot een enorme potentie aan op te wekken zonne-energie. Alle energie die op daken wordt opgewekt hoeft bovendien niet in

open landschappen te worden gerealiseerd. We kiezen er daarom voor om het totale regionale aanbod grootschalige energieopwekking te laten bestaan uit drie onderdelen:

1. Maximale inzet grootschalig zon op dak (binnen- en buiten stedelijk).
2. Inventarisatie van maximale inzet op zon in restructies (binnen- en buiten stedelijk).
3. Ambitie, verkenning zon bij Kijfhoek en wind en zon langs de A15 en A16.

4. Ons gebied is kansrijk voor warmtenetten

Waar de compactheid en bevolkingsdichtheid van onze regio het grootschalig opwekken van elektriciteit bemoeilijkt, bieden onze regionale kenmerken juist kansen met betrekking tot de warmtetransitie. De dichte bebouwing en ruime aanwezigheid van warmtebronnen maakt het toepassen van een warmtenet namelijk kansrijk.

5. De gemeenteraad stelt de definitieve RES 1.0 vast

Op bestuurlijk niveau zijn de overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties betrokken in sessies op respectievelijk 5 november 2019, en 6 en 8 februari 2020. Daarnaast zijn zij op 28 mei, 2 juni en 4 juni geïnformeerd over de inhoud van de concept RES én zijn zij op 17 en 18 juni geconsulteerd. Dit heeft geleid tot de concept RES zoals nu vastgesteld door het college en waar u in genoemde bijeenkomsten over bent geïnformeerd. Het komende jaar zetten we in op een intensief vervolgtraject met u waarin u uiteindelijk RES 1.0 zult vaststellen.

Kanttekeningen / Risico's

1. Inwoners van de Drechtsteden zijn verkennend maar nog niet intensief betrokken bij de concept-RES

Inwoners hebben we gevraagd hoe zij tegen de grootschalige opwek van duurzame energie aan kijken. Hiervoor zijn spontane straatinterviews afgenomen in alle zeven gemeenten. Ook is er gebruik gemaakt van data uit lopende of al gevoerde onderzoeken met inwoners rond het thema Duurzaamheid. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van reacties en vragen van inwoners en bedrijven, die zijn opgehaald tijdens lokale bijeenkomsten die eerder vanuit de gemeenten zijn georganiseerd.

2. Energiebesparing, mobiliteit en maatschappelijke opbrengst is minder belicht in de concept-RES

Onder het motto 'De Drechtsteden gaan voor nieuwe energie' werken betrokken partijen ieder voor zich én gezamenlijk aan de uitvoering van de vastgestelde [Energiestrategie Drechtsteden](#). De uitvoering loopt hierbij via vijf richtinggevende ontwikkellijnen:

1. We stoppen met gebruik van aardgas
2. We zetten sterk in op energiebesparing
3. We stoppen met gebruik van benzine, diesel e.d.
4. We zetten in op duurzame opwekking van elektriciteit
5. We realiseren dit met de hoogst haalbare maatschappelijke opbrengst

Het gegeven dat de ontwikkellijnen II, III en V (vanwege de benodigde verdieping op energiebronnen en infrastructuur) minder terugkomen in de concept RES, laat onverlet dat wij hier onverminderd op inzetten.

3. Financiële en juridische kaders vanuit het Rijk zijn nog niet duidelijk

Het tempo waarin wij de warmtetransitie kunnen realiseren wordt nadrukkelijk bepaald door de economische haalbaarheid. In het nationale Klimaatakkoord wordt de term woonlastenneutraal

centraal gesteld. Bij een deel van de nieuwbouw, grootverbruikers, corporatiewoningen en particuliere VVE's is er momenteel al sprake van economische haalbaarheid en kunnen we hele goede stappen zetten.

Op andere locaties en bij de meeste bestaande koopwoningen is dit echter veelal nog niet het geval. Vanuit het Rijk is onder andere meer duidelijkheid nodig over financiële en juridische kaders om de transitie per wijk voor alle woningen economisch haalbaar te maken.

4 De corona crisis heeft economische gevolgen en daarmee effect op de energietransitie

De energietransitie vergt investeringen vanuit inwoners, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisatie wat in de huidige tijd lastig kan zijn. Tegelijk levert de energietransitie ook economische kansen en werkgelegenheid. Wij stimuleren met oog hierop dat regionale bedrijven zo veel als mogelijk kunnen inspelen op de economische kansen die zich gaan voordoen.

Kaderstellende en controlerende aspecten t.b.v. de gemeenteraad, uitgesplitst in:

- **Financiële kaders**

Ten behoeve van de kosten voor het opstellen van de concept RES en de RES 1.0 heeft onze regio middelen ontvangen van het Rijk. Aan de uitvoering van de RES 1.0 zullen voor de betrokken partners, waaronder de gemeenten, netbeheerders, woningcorporaties, provincie en waterschap, kosten verbonden zijn. Deze kosten zullen in de ontwikkeling naar een RES 1.0 en een programma energie worden geconcretiseerd. Uitgangspunt blijft dat de energietransitie voor iedereen haalbaar en betaalbaar moet zijn en blijven. Bij het Rijk vragen wij blijvend aandacht voor de kosten van de energietransitie, voor onze organisatie, maar ook voor onze inwoners en bedrijven.

- **Wettelijke en Beleidskaders, eventueel inhoudelijke/ruimtelijke kaders**

- **Duurzaamheid**

Duurzame opwekking van energie en duurzame warmte zijn uitgangspunten van de Duurzaamheidsagenda Sliedrecht 2018-2022 en onderdeel van de prioriteit 'energie'. Doelstelling van dit beleid is dat Sliedrecht in 2050 energie- en klimaatneutraal is.

- **Inclusiviteit**

De energietransitie moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn. Dit is een uitgangspunt van de Concept-RES.

- **Tijdspad, monitoring en evaluatie m.b.t. voorgesteld raadsbesluit**

zie vervolprocedure

Communicatie / Participatie

De communicatie over de besluitvorming van de concept RES wordt gecoördineerd en ondersteund door Drechtsteden.

Vervolg

Op 1 oktober 2020 dienen we de concept-RES in bij het Nationaal Programma RES. Zij geeft opdracht aan het Planbureau voor de Leefomgeving om het bod van de 30 RES-regio's naast elkaar te leggen. De regio kan die analyses gebruiken voor het maken van de definitieve RES 1.0.

Als onderdeel van de opstelling van de RES 1.0 voeren we in het komende jaar onze participatieaanpak uit. Meepraten en meedenken over de grootschalige duurzame opwek van energie in de regio is mede zo belangrijk omdat het direct raakt aan de leefomgeving van mensen.

Bij de inrichting van onze participatie-activiteiten maken we onderscheid tussen de generieke activiteiten voor de gehele regio en specifiek voor de gebieden Kijfhoek, A15 en A16. Per gebied zullen we ook expliciet kijken naar de mogelijkheden en wensen van lokaal eigendom, bijv. in de vorm van mede-eigenaarschap, financiële deelname of een omgevingsfonds. Gemeenten zijn nadrukkelijk eigenaar van het participatieproces en worden hierin waar gewenst ondersteund vanuit de regionale organisatie.

De definitieve RES 1.0 moet op 1 juli 2021 vastgesteld zijn door de gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van de waterschappen. Elke 2 jaar herijkt iedere energieregio de RES op grond van nieuwe inzichten, innovaties en ervaringen. Zo ontwikkelt de RES zich stapsgewijs. De RES richt zich op 2050. Dat geeft alle partijen die betrokken zijn inzicht in wat er in de toekomst op hen afkomt.

De projecten en plannen die in de RES staan, worden vastgelegd in het omgevingsbeleid van overheden. Op 21 januari 2025 moet er een ruimtelijk planologisch kader beschikbaar zijn waarmee initiatiefnemers locaties voor energieopwekking kunnen ontwikkelen en starten. In 2030 moeten deze projecten zijn gerealiseerd.

Eerdere besluitvorming c.q. bronvermelding

Energiestrategie Drechtsteden (2017)

Duurzaamheidsagenda 2018-2022 (2018)

Transitievisie Warmte 1.0 (2019)

Bijlagen

1. concept-res-juni2020.pdf
2. Terugmelding consultatiebijeenkomsten concept RES (17 en 18 juni 2020).pdf
3. Reactie concept RES Drechtsteden 210720.docx

